

rikanske geolog William E Davis som karakteristisk for de arktiske ørkener, at man har alle de klassiske ørkenkarakterer, som ringe eller totalt manglende vegetation, vindslibning, saltskorper og manganbelægninger på stenblokke, samtidig med at man her, ganske vist kun en kort tid om sommeren, har store søer og også kan have veludviklede flodsystemer med en betydelig erosion.

Bogen falder i to dele: en naturgeografisk og en økonomisk, teknisk del. Til indledning gennemgås en række aspekter af det arktiske og antarktiske klima, medens en nærmere analyse af det polare ørkenklima foretages af Michael J. Bovis og Roger G. Barry. Senere foretages en analyse og opdeling i deserts og semideserts efter Thornwaite-Mathers fugtighedsindex og efter Turcs fordampningsformel. Resultaterne er gengivet i kort, og det fremgår heraf, at Station Nord har et semidesert-klima, medens Grønlands nordkyst er et desert-klima. Forfatterne er selv klar over, at der kan være en vis divergens mellem kortets signaturer og den faktiske karakter på stedet, og kommer derfor til den konklusion, at udbredelsen af de arktiske ørkener i første række er et udtryk for tidligere klimaforhold fremfor den nuværende situation. Efter anmelderens opfattelse er det måske i højere grad et udtryk for, at de nævnte formler ikke er egnede til behandling af så ekstreme klimaområder som det yderste Arktis, idet disse områder i langt højere grad end de fleste andre steder, er betinget af sjældent forekommende ekstremværdier og ikke af middelværdier. Dette gælder både for udbredelsen af planter og dyr og for erosionsformerne.

Bogens anden del omhandler den økonomiske basis for udviklingen af arktiske områder taget i videste omfang, og herunder også de tekniske faciliteter, som står til rådighed for transport og beboelse i Arktis.

Disse indvendinger mod bogen taget i betragtning må den dog stadig anbefales som bringende en række moderne relevante oplysninger om morfologi og livsvilkår i Arktis, men altså ikke blot om de arktiske ørkener.

Børge Frstrup

Jean Malaurie (ed.): Le peuple esquimau aujourd'hui et demain.
Publications du Centre d'Études Arcti-

ques. Bibliotheque Arctique et Antarctique. IV. Mouton Paris 1973. 696 s., ill. 16 × 24 cm. F 96.00.

Bogen bringer bidragene fra den fjerde internationale kongres afholdt af Fondation Française d'Études Nordiques i Le Havre 24.-26. november og i Rouen 27. november 1969. Konferencen var vigtig ved ikke blot at have repræsentanter for forskning og administration af alle de eskimoiske områder, strækkende sig fra Alaska over Canada og Grønland til U.S.S.R., men også ved at man her for første gang fik samlet repræsentanter for den indfødte befolkning selv.

Fra grønlandsk-dansk side foreligger bidrag fra Odåk Olsen, Finn Lyng, Hans C. Christiansen, Jørgen Pjettursson, Angmalortok Olsen, C. Vibe, Mogens Bose-rup og Henning Brøndsted. Kongressen mundede ud i ialt 9 resolutioner og rekommandationer af betydning for den fremtidige udvikling af Arktis og dens eskimoiske befolkning. Som fremhævet i et diskussionsindlæg af Ingmar Egede vil det derfor også være af vigtighed, om den her foreliggende kongresrapport, der er skrevet på engelsk og fransk, kunne oversættes til den indfødte befolknings egne sprog, det er jo om disse folk beretningen handler.

De enkelte bidrag er vigtige ved at gøre status over problemerne i Arktis i dag og ved at bringe mange statistiske oplysninger, som ellers er svært tilgængelige. Det kan derfor kun beklages, at bogen har været 4 år undervejs, så flere oplysninger efterhånden ikke er aktuelle længere.

Børge Frstrup

Antarctic Map folio Series. Folio 12: Geologic Maps of Antarctica.

1969. 1970. American Geographical Society, New York. 23 kortblade, 6 s. tekst. 28 × 44 cm. \$ 12.00.

Med 18 detaljerede geologiske kortblade, der selv om de ikke tilsammen dækker hele det antarktiske kystland, så dog omfatter hovedparten af de kyster, hvor der er isfrit land, eller hvor nunatakker i større omfang skyder sig op gennem isdækket. Dertil ommer et kort over fossilfund og deres aldersbestemmelser og et radiometrisk aldersbestemmelseskort over de antarktiske formationer. Et fuldstændigt geologisk kort over det antarktiske

kystland suppleret med et morphometrisk kort afslutter sammen med et kort over Gondwana landets geologi det fyldige bind i den antarktiske map folio series, det hidtil mest omfattende, men også vigtigste bind i serien.

Der er her et uhyre stof, som er blevet kompileret, meget er kendt fra detailaf-handlinger og fra fremlæggelse på symposier og konferencer indenfor SCAR, men meget er også nyt og publiceres her for første gang. Et stort antal geologiske medarbejdere har gennem lange tider været beskæftiget ved værket.

Af speciel geografisk interesse er de morphometriske afsnit af Robert Nichols og vel også kortet over Gondwana Lands orogoni og tektonik, disse afsnit er som alle de andre kapitler forsynet med meget fyldige litteraturhenvisninger.

Sammenlignes kortene med den viden, der fandtes tilgængelig for blot få år siden, er det evident, hvor meget post-IGY-undersøgelserne har bidraget til udforskningen af Antarktis, og selv om der allerede er foretaget vigtige fund i de aller-sidste år, som ikke har kunnet medtages, så vil det her foreliggende atlasbind alligevel blive stående som et af de vigtigste dokumenter i Antarktis' geologi, som en milepæl også for fremtiden.

Børge Frstrup

Antarctic Map Folio Series. Folio 17: Marine Sediments of the Southern Oceans, by H. G. Goodell, R. Houtz, M. Ewing, D. Hayes, B. Naini, R. J. Nichols, J. P. Kennett and J. G. Donahue.

18 sider tekst, 7 kort plus to fotografiske tavler. American Geographical Society New York 1973. 28 × 44 cm. \$ 11.00.

Serien af Antarctic Map Folio Series skridder jævnt frem med publicering af 1 eller to hefter om året. Turen er nu kommet til en kortlægning af de marine sedimenter og en oversigt over forekomsten af foraminiferer og diatomeer i de antarktiske farvande. Siden H.M.S. Challenger 1873-76 foretog de første sedimentindsamlinger i Antarktis er et stort materiale blevet tilvejebragt, sidst ved U.S.N.S. Eltanin fra 1962 og fremover. Materialet herfra og fra andre ekspeditioner er samlet i et oversigtskort over sedimenttypernes forekomst. Af særlig vigtighed er her publiceringen af en lang række undervandsfotografier som bl. a.